

Motion till riksdagen 2025/26:3758

av **Lina Nordquist (L)**

Politik mot äldres ensamhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för seniorer att vara kvar i arbetslivet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att äldres rörlighet behöver underlättas via både kollektivtrafik och stadsplanering och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för frivilligorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda skatteregler för att underlätta för trygghetsboenden, kollektivboenden och generationsboenden och uppmuntra inrättande av gemensamhetslokaler i flerbostadshus och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda byggregler för att underlätta för trygghetsboenden, kollektivboenden och generationsboenden och uppmuntra inrättande av gemensamhetslokaler i flerbostadshus och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sociala behov behöver väga tungt i kommuners biståndsbedömning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varje år dör många hundra människor i total ensamhet i vårt land, utan att någon ens saknar dem. Var femte människa som dör på sjukhus dör alldeles ensam. Åtta av tio anhörigvårdare känner sig ensamma även i tvåsamheten.

Påtvungad ensamhet och isolering tillhör ju de hårdaste straff vi människor kan tänka oss, men 150 000 personer i Sverige har bara kontakt med andra människor någon eller några gånger i månaden. Det är torftigt att tvingas leva ensam mot sin vilja. Och ofrivillig ensamhet bryter ned oss, gör oss sjuka. Ensamma söker oftare sjukvård, dör

oftare i förtid, blir deprimerade, får svårare att försvara sig mot bakterier och virus och blir känsligare mot smärta. En sammanställning av 148 olika forskningsstudier visar att ofrivillig ensamhet skadar oss lika mycket som rökning och fetma. De som dagligen har en anledning att lämna sitt hem har lägre dödlighet, och den skillnaden kan inte förklaras av att seniorer som stannar hemma är sjukare redan innan. Vi måste byta ensamheten mot gemenskap.

Liberalerna och övriga regeringen har beslutat om en nationell strategi mot ensamhet, som betonar att hela samhället måste bidra för att främja gemenskap och minska isolering. Men utöver den krävs fler åtgärder.

Ett arbete ger viktig social gemenskap, och de av oss som vill måste därför få behålla sitt jobb så länge vi vill och orkar. Det måste bli enklare för seniorer att vara kvar i arbetslivet i olika grad och på olika sätt.

Äldres rörlighet behöver underlättas, både via kollektivtrafik och stadsplanering.

Civilsamhället har en viktig och dubbel roll att fylla, både för att engagera människor i volontärarbete och föreningsliv och för att stötta med måltidssällskap, aktivitet och samtal. Frivilligorganisationer behöver enkelt kunna samarbeta med sjukvård och omsorg. Organisationerna ska ha goda skattevillkor.

Stora delar av Sveriges bostadsbestånd riskerar att öka ensamheten för den som inte är fysiskt rörlig. Fler behöver kunna flytta till trygghetsboende, kollektivboende eller generationsboende, för självständighet kombinerad med social samvaro och hjälp. Skatte- och byggregler behöver underlätta för sådana boenden.

Såväl nybyggda som befintliga flerbostadshus behöver i högre grad än idag ha gemensamhetsutrymmen för kalas, måltider, studiecirklar, körsång och föredrag. Kostnaderna för dessa utrymmen gör dock att alltför få byggs och inrättas. Anordnande av gemensamhetslokaler behöver uppmuntras i såväl nybyggda som befintliga flerbostadshus.

Äldres levnadsnivå får aldrig vara torftig. Sociala behov behöver dessutom vägas betydligt tyngre i kommuners bedömning när en människa ansöker om äldreomsorg.

Påtvingad ensamhet kan bryta ned en människa fysiskt och psykiskt. Mycket behöver göras. Ensamma människor har inte tid att vänta.

Lina Nordquist (L)